Finanční právo III

Podzim

Michal Janovec

fppt.com

Podmínky ukončení

Podmínky ukončení

- Aktualita z oblasti FP na semináři
- Účast na seminářích
- Seminární práce – do odevzdávárny nejpozději do 11.12.2019. Skupiny po 2 osobách (cca 6 stran).

Téma: Evropské Nařízení a Směrnice v oblasti regulace a dohledu finančního trhu – MiFID, CRR, CRD (Basel III), Solvency, BRRD, DGSD, MAR, Nebo judikát ESD ve věci finančního trhu (podléhá schválení)

Pojednání a přínos těchto evropských směrnic, co přinesly, jak reagoval trh

fppt.com

Program seminář Finanční právo III

- Finanční trh - úvod
- Úvěrový trh – banky a družstevní záložny, ochrana vkladů
- Kapitálový trh
- Zrušení a zánik subjektů finančního trhu, úpadek subjektů finančního trhu
- Pojištění
- Peněžní trh a Devizový
- Devizový trh a trh komoditní
- Diskuze nad seminárními pracemi

fppt.com

Členění finančního trhu

- **peněžní a kapitálový**
- organizovaný a neorganizovaný
- mezibankovní a mimobankovní, mezipodnikové, národní a mezinárodní atd.
- úvěrové, trhy cenných papírů a trhy devizové či valutové
- primární a sekundární
- promptní a termínové

fppt.com

Subjekty na finančním trhu

- **státní** - regulatorní - Ministerstvo financí
  - Česká národní banka
- - jiné státní/veřejné instituce
- **privátní**

fppt.com

Právní úprava finančního trhu

Prameny práva

- oblast veřejného práva
- oblast soukromého práva
- předpisy EU

fppt.com

- zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
- zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech
- zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření
- zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
- zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a likvidátorech pojistných událostí
- zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem
- zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření
- zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
- zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
- zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
- zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu

fppt.com

Právní odvětví a pododvětví

- finanční právo, obchodní právo, správní právo

- právo cenných papírů, právo kapitálových trhů, bankovní právo, měnové právo, devizové právo, …

fppt.com

Subjekty finančního trhu

- emitenti
- investoři
- finanční zprostředkovatelé

fppt.com

Subjekty v ČR

- **Banka** 1 odst. 1 ZoB
- **Družstevní záložna** 1 odst. 2, 2a odst. 1 ZoSÚD
- **Investiční společnost** 7 ZISIF
- **Investiční fond s právní osobností** 8, 9 ZISIF
- **Pojišťovna** 3 odst. 1 písm. a), b), 13 odst. 2 ZoP
- **Zajišťovna** 3 odst. 1 písm. g), h), 36 odst. 2 ZoP
- **Penzijní společnost** 29 ZoDPS
- **Obchodník s cennými papíry** 5, 6 ZoPKT

- **Právní forma:**
  - **společnost s ručením omezeným**
  - **akciová společnost**
  - **družstvo**
  - investiční fond – rozšíření právních forem

fppt.com

Dle zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

- profesionální investoři (zákazníci) dle ZPKT
  - obchodník s cennými papíry
  - banka
  - pojišťovna
  - zajišťovna
  - investiční společnost
  - investiční fond
  - penzijní fond
  - penzijní společnost
  - právnická osoba založená za účelem podnikání, která podle poslední účetní závěrky splňuje alespoň 2 ze 3 kritérií, kterými jsou:
- 1. celková výše aktiv odpovídající částce alespoň 20 000 000 EUR,
- 2. čistý roční obrat odpovídající částce alespoň 40 000 000 EUR,
- 3. vlastní kapitál odpovídající částce alespoň 2 000 000 EUR,
- zahraniční osoba, obdobná některé z výše uvedených osob
  - stát
  - Česká národní banka, zahraniční centrální banka, Evropská centrální banka
  - mezinárodní finanční instituce (např. Světová banka, MMF, EIB)

fppt.com

Další účastníci finančního trhu

- organizátor veřejného trhu
- provozovatel tiskárny oprávněné k tisku cenných papírů
- centrální depozitář zaknihovaných cenných papírů
- osoba, která vede evidenci navazující na centrální evidenci zaknihovaných cenných papírů
- osoba, která vede samostatnou evidenci investičních nástrojů
- osoba, která vede evidenci navazující na samostatnou evidenci investičních nástrojů
- depozitář fondu kolektivního investování

- další fyzické a právnické osoby zejména v postavení investorů

fppt.com

Instrumenty finančního trhu

Investiční nástroje dle ZPKT

- **investiční cenné papíry**
- **cenné papíry kolektivního investování**
- **nástroje peněžního trhu**
- **opce, futures, swapy, forwardy**

fppt.com

Investiční cenné papíry

- Investičními cennými papíry jsou cenné papíry, které jsou obchodovatelné na kapitálovém trhu. Investičními cennými papíry jsou zejména
- **akcie** nebo obdobné cenné papíry představující podíl na společnosti nebo jiné právnické osobě,
- **dluhopisy** nebo obdobné cenné papíry představující právo na splacení dlužné částky,
- cenné papíry nahrazující cenné papíry uvedené v písmenech a) a b),
- cenné papíry opravňující k nabytí nebo zcizení investičních cenných papírů uvedených v písmenech a) a b),
- cenné papíry, ze kterých vyplývá právo na vypořádání v penězích a jejichž hodnota je určena hodnotou investičních cenných papírů, měnových kurzů, úrokových sazeb, úrokových výnosů, komodit nebo finančních indexů či jiných kvantitativně vyjádřených ukazatelů.

fppt.com

Cenné papíry kolektivního investování

Cennými papíry kolektivního investování jsou zejména

- **akcie investičního fondu**
- **podílové listy**.

fppt.com

Nástroje peněžního trhu

Nástroji peněžního trhu jsou nástroje, se kterými se obvykle obchoduje na peněžním trhu a které mají hodnotu, kterou lze kdykoliv přesně určit.

fppt.com

opce, futures, swapy, forwardy

a jiné nástroje,

jejichž hodnota se vztahuje ke kurzu nebo hodnotě cenných papírů, měnovým kurzům, úrokové míře nebo úrokovému výnosu, jakož i jiným derivátům, finančním indexům či finančním kvantitativně vyjádřeným ukazatelům, a ze kterých vyplývá právo na vypořádání v penězích nebo právo na dodání majetkové hodnoty, k níž se jejich hodnota vztahuje,

fppt.com

Dohled ČNB nad finančním trhem

- **od 1.4.2006 veškerý finanční trh** (dříve též KCP, MF a ÚDDZ)
  - *nikoli nad veškerými finančními institucemi/činnostmi*
  - *zahrnuje též některé zahraniční subjekty při podnikání v ČR*
  - *odlišné cíle dohledu (obezřetnost x ochrana zákazníků)*
- **dohled na individuálním i konsolidovaném základě** (skupiny, konglomeráty), sílící přeshraniční aspekt
  - licenční/povolovací činnost
  - kontrola na dálku (výkaznictví a informační povinnost)
  - kontrola na místě (kontrolní řád)
  - řízení o uložení opatření k nápravě nebo sankce

fppt.com

Dohled ČNB nad subjekty finančního trhu

- **Počet subjektů finančního trhu ke dni 30. 6. 2019**

Banky a pobočky zahraničních bank	49
Spořitelní a úvěrní družstva	9
Investiční společnosti	32
Investiční fondy s právní osobností	145
Obchodníci s cennými papíry a pobočky zahraničního obchodníka s cennými papíry	86
Pojišťovny a pobočky zahraničních pojišťoven	53
Zajišťovny	1
Penzijní společnosti	8

- **Dohled ČNB** – 44 odst. 1 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance
  a) nad bankami a spořitelními a úvěrními družstvy
  b) nad obchodníky s cennými papíry, investičními společnostmi, investičními fondy
  c) nad pojišťovnami, zajišťovnami, penzijními společnostmi

  + jednotlivé sektorové zákony

fppt.com

Licence / povolení k činnosti

- ČNB uděluje **licenci / povolení k činnosti** – pojmový znak subjektů finančního trhu
- **Zánik licence / povolení k činnosti**
  - na základě **sankčního odnětí** povolení nebo licence,
  - na základě **odnětí povolení nebo licence na žádost** subjektu finančního trhu,
  - jako důsledek **rozhodnutí subjektu finančního trhu o svém zrušení a zániku** podle 68 obchodního zákoníku / 168 odst. 2 nového občanského zákoníku,
  - jako důsledek **rozhodnutí subjektu finančního trhu, že nadále nebude vykonávat činnost**, k níž je povolení nebo licence třeba,
  - **uplynutím doby**, na kterou byl subjekt finančního trhu zřízen.

- **Následně:**
  - **Vstupuje do likvidace**
  - **Nevstupuje do likvidace**
  - **Vypořádání závazků subjektu finančního trhu vůči třetím osobám**(dle typu subjektu finančního trhu např. vypořádání zákaznického majetku či vyplacení podílů podílníkům) pod dohledem ČNB

fppt.com

Vztah zániku povolení / licence subjektu finančního trhu a zrušení subjektu finančního trhu

Zánik povolení / licence subjektu finančního trhu	Zrušení subjektu finančního trhu
Na základě sankčního odnětí povolení / licence	s likvidací
	subjekt se neruší, ale může dále existovat jako běžná obchodní společnost
Na základě odnětí povolení / licence na žádost subjektu finančního trhu	s likvidací
	subjekt se neruší, ale může dále existovat jako běžná obchodní společnost
Na základě rozhodnutí subjektu finančního trhu o svém zrušení	s likvidací
	bez likvidace – zánik povolení / licence dnem výmazu subjektu finančního trhu z obchodního rejstříku
Na základě rozhodnutí subjektu finančního trhu, že nadále nebude vykonávat činnost, k níž je povolení / licence třeba	subjekt se neruší, ale dále existuje jako běžná obchodní společnost – dohled České národní banky nad vypořádáním závazků vůči třetím osobám
Uplynutím doby, na kterou byl subjekt finančního trhu zřízen	s likvidací

fppt.com

Důsledky zániku licence / povolení k činnosti

Zrušení subjektu finančního trhu ex lege:

- **Spořitelní a úvěrní družstvo** - 13 odst. 3 zákona o spořitelních a úvěrních družstvech
- **Samosprávný investiční fond** - 554 odst. 2 zákona o investičních společnostech a investičních fondech
- **Pojišťovna, zajišťovna** - 116 odst. 3 zákona o pojišťovnictví
- **Penzijní společnost** - 152 odst. 5 zákona o doplňkovém penzijním spoření

fppt.com